

03 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- แนวทางการปฏิบัติตามกฎหมาย
 - แนวปฏิบัติในการจับหรือค้น
 - มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ
 - แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา
 - แนวปฏิบัติในการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน
 - สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

แหล่งข้อมูลกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

กฎหมายในความรับผิดชอบของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ลิงก์ : <http://www.royalthaipolice.go.th/laws.php>

พ.ร.บ.ตำรวจแห่งชาติ 2565

ไฟล์ : http://www.royalthaipolice.go.th/downloads/T_0001.pdf

ประมวลกฎหมายอาญา

ไฟล์ : https://drive.google.com/file/d/1-DvIVKLCbm_uOjTa7i4ltWTMHiwKmaBG/view

ประมวลกฎวิธีพิจารณาคดีอาญาเสพติด

ไฟล์ : <https://drive.google.com/file/d/1aakFVfZsErGMUM5sm1ACHqmbtBLVwlrW/view>

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ไฟล์ : <https://drive.google.com/file/d/1si2vyDSqHUoVvYvndTERqZ73c5b8h8y8/view>

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๘)

ไฟล์ : https://drive.google.com/file/d/1Ntl__J0pR-qJ3H1rcTTgZC1OuwkxWYV8/view

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายอาญา (ฉบับที่ ๒๖)

ไฟล์ :

https://drive.google.com/file/d/17eg7pmAcO_Hbp7L93K2wEDLY7uSaOOMr/viewประมวล

กฎหมายอาญาเสพติด

ไฟล์ : <https://drive.google.com/file/d/1nqLEiCzgB6Vzv1WtN3TdosZFhtOnuUuY/view>

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. ๒๕๖๕

ไฟล์ : <https://drive.google.com/file/d/1HYj3sAYf5SNlb9XmDrz6fLwWkEEpsaOR>

แนวปฏิบัติในการจับหรือค้น

แนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการบันทึกภาพและเสียง ในขณะจับและควบคุมตัว

ตามมาตรา 22 แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปราม
การทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ.2565

1 บริหารจัดการอุปกรณ์กล้องบันทึกภาพและเสียง

ให้กับเจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวน ป้องกันปราบปราม จราจร
หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่จับ และควบคุมตัวเป็นหลักก่อน หากมีจำนวน
ไม่เพียงพอ ให้จัดให้แก่เจ้าหน้าที่ที่เข้าเวรปฏิบัติหน้าที่เป็นลำดับ
แรก

2 บันทึกภาพและเสียงอย่างต่อเนื่อง

โดยใช้เครื่องบันทึกภาพ และเสียงที่เป็นอุปกรณ์ของหน่วย
หรือในกรณีจำเป็นอาจใช้อุปกรณ์อื่นบันทึกได้ เว้นแต่
มีเหตุสุดวิสัย* ให้บันทึกเหตุนั้นไว้ในบันทึกการควบคุมตัวฯ

3 การแจ้งการควบคุมตัว

ไปยังพนักงานอัยการ และนายอำเภอท้องที่ที่มีการจับกุม
หรือ ผอ.สำนักงานสอบสวนและนิติการฯ โดยให้ประสาน
ไปยังศูนย์รับแจ้งของสำนักงานอัยการสูงสุด อัยการจังหวัด
และกรมการปกครอง พร้อมจัดทำสารบบคุมการแจ้ง

4 การจัดเก็บบันทึกข้อมูลภาพและเสียง

จัดเก็บลงในเครื่องบันทึกของหน่วย โดยให้ปรากฏรายละเอียด
ชื่อ - สกุล ของผู้ถูกจับ พร้อมรายละเอียดในบันทึกประจำวัน

5 ระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียง

จัดเก็บรักษาข้อมูลจนกว่าคดีถึงที่สุด หรือขาดอายุความ แต่หากกระเบียด
คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคล
สูญหาย ที่จะกำหนดต่อไปกำหนดไว้อย่างใด ให้ดำเนินการตามนั้น

พล.ต.อ.ดำรงศักดิ์ กิตติประภัสร์
ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

สแกน QR CODE
ดาวโหลด
เอกสารแจ้งแบบหนังสือทำจับ

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

๐13

มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

พนักงานสอบสวน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามหลักกฎหมายประมวลวิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งระเบียบคำสั่ง ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติบนหลักของการอำนวยความสะดวกทางอาญา ผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ในการควบคุมตรวจสอบและเร่งรัดการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วยความรวดเร็วรอบคอบต่อเนื่องเป็นธรรมและมีประสิทธิภาพ แต่ไม่มีหน้าที่และอำนาจในการแทรกแซงการดำเนินงานของพนักงานสอบสวน คำสั่งดังกล่าวกำหนดวิธีการปฏิบัติในการดำเนินงานของพนักงานสอบสวนในทุกขั้นตอน ตั้งแต่ก่อนรับคำร้องทุกข์ การรับคำร้องทุกข์ การสอบสวนถามปากคำ และบันทึกคำให้การของผู้กล่าวหาผู้ต้องหาพยานการแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษ ทราบการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุถึงการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ การทำสำนวนการสอบสวน การทำความเห็นทางคดีที่กำหนดให้พนักงานสอบสวน ผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี มีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

๐13 มาตรการป้องกันการแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจ

การปฏิบัติของพนักงานสอบสวน

1. รับคำร้องทุกข์

บันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับคำร้องทุกข์หรือคำกล่าวโทษในสารบบการดำเนินคดีและลงรายงานประจำวันเกี่ยวกับคดีแล้วรับดำเนินการสอบสวนโดยไม่ชักช้า

2. การสอบสวน รวบรวมพยานหลักฐาน

ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ประมวลระเบียบการตำรวจเกี่ยวกับคดี ลักษณะ 8 รวมทั้งระเบียบและคำสั่งสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่เกี่ยวข้องการสอบสวนให้บันทึกรายละเอียดการปฏิบัติการรวบรวมพยานหลักฐานให้ระบุการได้มาของพยานหลักฐาน และการดำเนินการเกี่ยวกับพยานหลักฐานนั้น ๆ ทั้งนี้ ให้การแจ้งผลความคืบหน้าการสอบสวนให้ผู้ร้องทุกข์กล่าวโทษทราบตามกำหนดระยะเวลา

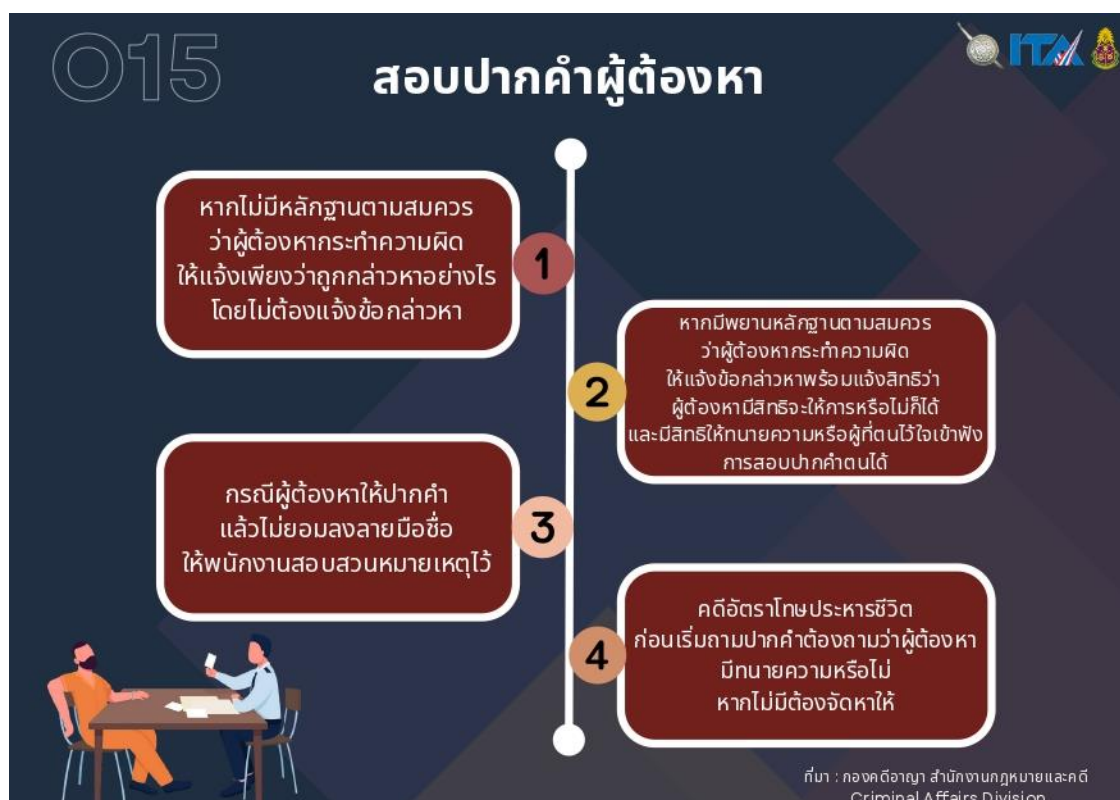
3. ทำความเห็นทางคดี

พนักงานสอบสวนผู้สอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน เป็นผู้ลงนามมีความเห็นทางคดี จากนั้นจึงเสนอความเห็นพร้อมสำนวนการสอบสวนไปยังหัวหน้าพนักงานสอบสวนและผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดี เพื่อพิจารณา มีความเห็นทางคดีตามลำดับ โดยให้หัวหน้าพนักงานสอบสวน และผู้มีอำนาจทำความเห็นทางคดีมีความเห็นทางคดีเป็นของตนเอง

แนวปฏิบัติในการใช้ดุลยพินิจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีอาญา

แนวปฏิบัติในการสอบปากคำของพนักงานสอบสวน

๐15 **สอบปากคำพยาน**

1

- สอบปากคำให้เห็นว่าพยานมีความเกี่ยวข้องกับคดีนี้หรือไม่ เป็นประจักษ์พยานหรือพยานแวดล้อม

2

- กรณีพยานไม่สามารถพูดหรือเข้าใจภาษาไทยได้ พนักงานสอบสวนต้องจัดหาล่ามแปลในการสอบปากคำ

3

- พยานผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้รายงานผลการตรวจไว้แล้ว ไม่ต้องบันทึกปากคำอีก

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

๐15 **สอบปากคำบุคคลอายุไม่เกิน 18 ปี**

1

ต้องจัดให้มีนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการร่วมฟังการสอบสวน

2

จัดให้มีการบันทึกภาพและเสียงการสอบสวน

ที่มา : กองคดีอาญา สำนักงานกฎหมายและคดี
Criminal Affairs Division

016

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐ ตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

1. เป็นผู้ได้รับความเสียหายจากอาชญากรรม
ร่างกายหรือจิตใจ
 2. ต้องเป็นการกระทำความผิดอาญา
ของผู้เสียหายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ในการกระทำความผิดนั้น
 3. ต้องเป็นกานบผิดตามรายการที่ระบุไว้
ท้ายพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย
- 2.1 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อร่างกาย
2.2 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อจิตใจ
2.3 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อทรัพย์สิน
2.4 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อชื่อเสียง
2.5 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อเกียรติยศ
2.6 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อเสรีภาพ
2.7 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อสิทธิ
2.8 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อสุขภาพ
2.9 ความเสียหายที่เกิดจากอาชญากรรมที่กระทำต่อชีวิต

สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิยื่นขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ (ฟรี)
เช่น สถานีตำรวจท้องที่ประเทศ,
กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ,
สำนักงานผู้ธรรมจังหวัดทั่วประเทศ
และสถาบันคุ้มครองสิทธิ
** ผู้เสียหายต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี
นับแต่วันเกิดเหตุ **

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าขาดประโยชน์ค่าหาได้ตามค่าจ้าง
ขั้นต่ำ แต่ไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่น
ไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าตอบแทนความตาย
30,000 – 100,000 บาท
 - ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
 - ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหาย ต้องนำมาขึ้น

1. สำเนาบันทึกแจ้งความ
2. สำเนารายงานการสอบสวน
3. บันทึกการแจ้งสิทธิ

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรม และสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความสะดวกและคุ้มครอง

- 01 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทน
และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 02 สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย
และการดูแลและเกิดสิทธิมนุษยชนจากกองทุนยุติธรรม
- 03 สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาขึ้นสอบสวน

016

016

สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

❓ ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ถูกดำเนินคดีโดยพนักงานอัยการ
- 2 ถูกคุมขังในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ปรากฏหลักฐานชัดเจนว่าจำเลยได้เป็น
ผู้กระทำผิดและมีการฟ้องร้องในระหว่าง
ดำเนินคดี หรือปรากฏหลักฐานการฟ้องร้องในคดี
ในคดีนี้ว่าจำเลยจริงเป็นจำเลยจำเลยได้เป็น
ผู้กระทำผิดและมีการฟ้องร้องในคดีอาญา

💰 สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าตอบแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท
- (คำนวณจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด)
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ที่จำเลยหาได้ (ตามอัตราจ้างขั้นต่ำในจังหวัดที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าตอบแทน 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

❓ สถานที่ยื่นคำขอ

มีสิทธิขอรับเงินช่วยเหลือเยียวยาได้ เช่น เรื่องจำเลยกับสถานกักขัง, กรมคุมประพฤติและเสนาธิการ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัด, สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน

** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาในที่สุดได้ข้อพิพาท **

📄 หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 หนังสือรับรองคดีถึงที่สุด
- 2 สำเนาบัญชี หมายเลขบัญชี และหมายเลข
- 3 สำเนาคำพิพากษาของศาลชั้นศาล

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ สำนักงานช่วยเหลือ
ทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

016

การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษาทนาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

🗣️ โจทย์ : ต้องการยื่นคำร้อง
ฟ้องร้องหรือบังคับคดี

👤 จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือ
ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพยานหลักฐาน
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานของผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

©16

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ
จากกองทุนยุติธรรม

- ชั้นพนักงานสอบสวน
- ชั้นพนักงานอัยการ
- ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำผิดไม่ร้ายแรงหรือจัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมน่าเชื่อว่าไม่ได้กระทำความผิด
- 5 ประวัติการกระทำผิด มีเสีย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

©16

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการป้องกันโดยระบบ
- 2 จำเลยที่ถูกฟ้องดำเนินคดีอาญาเกินเวลาที่กำหนด
- 3 จำเลยที่ถูกฟ้องระหว่างสอบสวนและมีสิทธิได้รับค่าตอบแทนตามกฎหมาย ค่าตอบแทนผู้เสียหาย และค่าทดแทน และค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 4 กรณีอื่นๆตามที่คณะกรรมการเห็นสมควร

ค่าเสียหายที่ได้รับการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- ค่าไถ่จำคุกที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล ไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพทางกายและจิตใจ ไม่เกิน 20,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ระหว่างทำงานไม่ได้เกินเวลาไม่เกิน 1 ปี
- เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต ไม่เกิน 100,000 บาท
- ค่าจ้างนายความในชั้นสอบสวน ไม่เกิน 5,000 บาท
- เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1
- ** ยื่นคำขอภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่รู้ถึงการละเมิดสิทธิฯ **

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ โจทก์จริงและพฤติการณ์
- ✓ ฐานะทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ช่วยเหลือประชาชน 4 การกิจ

[illegible]

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักงานกฎหมาย
และคดี กรุงเทพมหานคร (bangkok.go.th)